



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. liepos 4 d.
(OR. en)

11378/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0195(NLE)

JUSTCIV 96
CONSOM 261
MARE 15
COMER 89
RELEX 837

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. birželio 30 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 343 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl Jungtinių Tautų konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių, kurią 2022 m. gruodžio 7 d. Niujorke priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, pasirašymo Europos Sąjungos vardu

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 343 final.

Pridedama: COM(2023) 343 final



EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 06 30
COM(2023) 343 final

2023/0195 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Jungtinių Tautų konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu
tarptautinių pasekmių, kurią 2022 m. gruodžio 7 d. Niujorke priėmė Jungtinių Tautų
Generalinė Asamblėja, pasirašymo Europos Sąjungos vardu**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Jūrų transportas atlieka labai svarbų vaidmenį tarptautinėje prekyboje: vertinama, kad daugiau kaip 90 proc. prekių pasaulinėje prekyboje yra gabenamos jūra. Dėl to laivai yra itin svarbus turtas, be kurių pasaulinė prekyba būtų neįmanoma. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad laivai yra ekonomiškai efektyviausia transporto priemonė, laivyba turi neginčijamai didelę reikšmę pasaulio ekonomikos vystymuisi. Kita vertus, tarptautinės laivybos srityje dažnai kyla teisinių sunkumų dėl tarptautinio suderinimo trūkumo.

Šiuo metu daugumoje valstybių, įskaitant ES valstybes nares, teismai turi galią nurodyti parduoti laivą siekiant patenkinti reikalavimą, pareikštą to laivo ar laivo savininko atžvilgiu. Toks reikalavimas paprastai pareiškiamas siekiant perimti įkeistą laivą (skolos negrąžinimo atveju) arba užtikrinti jūrinį suvaržymą laivo atžvilgiu. Prieš priverstinio pardavimo teismo sprendimu procedūrą paprastai įvykdomas laivo areštas. Tarptautinė bendruomenė yra padariusi nemažą pažangą siekdama suderinti laivų arešto taisykles, tačiau kur kas mažiau pažangos padaryta derinant priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu taisykles – tai tebereglamentuoja labai įvairūs šalių įstatymai. Padėtis pasikeitė 2022 m. gruodžio 7 d. priėmus **Jungtinių Tautų konvenciją dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių** (toliau – **Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu**)¹.

Ši konvencija, kurios priėmimą rėmė Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisija (toliau – UNCITRAL, tai yra Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos įsteigtas ir jai pavaldus organas), turi potencialą padidinti teisinį tikrumą ir nuspėjamumą tarptautiniu ir Europos lygmenimis, nes ji sukuria vienodą priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių sistemą.

Priėmus šią konvenciją, priimtina valstybėms, turinčioms skirtingas teisines, socialines ir ekonomines sistemas, ji papildytų esamą tarptautinę laivybos ir navigacijos teisinę sistemą ir padėtų plėtoti darnius tarptautinius ekonominius santykius. Tikimasi, kad ji suteiks teisinę apsaugą laivų, priverstinai parduodamų teismo sprendimu, pirkėjams ir kartu apgins laivų savininkų bei kreditorių interesus. Joje tuo tikslu pateikiamos vienodos taisyklės, kuriomis skatinama išplatinti suinteresuotiems asmenims informaciją apie numatomą priverstinį pardavimą teismo sprendimu ir nustatomos priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, kai jie parduodami laisvai, nesant jokio įkeitimo (hipotekos) ir jokio suvaržymo, tarptautinės pasekmės, be kita ko, laivų registravimo tikslais².

Tai reiškia, kad ES suinteresuotieji subjektai ir, konkrečiai, potencialūs laivų pirkėjai galėtų gauti būtiną ir pakankamą apsaugą, o tai savo ruožtu skatintų tarptautinę jūrų prekybą ir komercinę veiklą. Šia konvencija suteikiamas tam tikrų garantijų, taip pat pasiekiamas būtinas vienodumo, skaidrumo ir teisinio tikrumo lygis, kad nupirktais laivais būtų galima prekiauti be apribojimų, taigi ši konvencija gali turėti teigiamą poveikį laivo pardavimo kainai – nereikės daryti nuolaidų atsižvelgiant į teisinę riziką, todėl, tikėtina, kaina bus didesnė. Tai bus naudinga visoms susijusioms šalims, įskaitant kreditorius. Be to, ši konvencija gali suteikti ES finansuotojams daugiau pasitikėjimo skiriant finansavimą laivams, nes laivų pirkimas paprastai finansuojamas laivo įkeitimu, kai pats laivas yra pagrindinis finansuotojo

¹ A/RES/77/100: Jungtinių Tautų konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių.

² Žr. Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu preambulę.

lėšų atgavimo garantas. Galiausiai, šia konvencija galėtų būti tenkinami komerciniai jūrų laivininkystės pramonės ir finansų sektoriaus poreikiai ir taip galėtų būti padedama toliau stiprinti ES finansų rinką.

Europos Sąjunga nuolat stengiasi remti daugiašalius dokumentus, kuriais didinant teisinį tikrumą sudaromos prekybos augimui palankios sąlygos ir kurios padės įtvirtinti pasaulyje stipresnę Europą. Todėl Komisija, atstovaudama Europos Sąjungai, turinčiai UNCITRAL komisijoje stebėtojo statusą, aktyviai dalyvavo derybų dėl šios konvencijos procese siekiant galimo jos pasirašymo ir šios būsimos tarptautinės sistemos ratifikavimo. Remdamasi Europos Komisijai Tarybos suteiktais įgaliojimais, apimančiais derybinius nurodymus³, Komisija UNCITRAL komisijoje vykusiame derybų procese atstovavo ES interesams.

Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu buvo sėkmingai priimta 2022 m. gruodžio mėn. ir bus ne vėliau kaip paskutinį 2023 m. ketvirtį pateikta pasirašyti, ratifikuoti arba prie jos prisijungti. Jeigu ES pasirašytų šią konvenciją, kaip siūlo Komisija (ir vėliau ją ratifikuotų), šia konvencija būtų nustatytos tarp ją pasirašančių ar ratifikuojančių ES valstybių narių, taip pat tarp ES valstybių narių ir kitų šios konvencijos susitariančiųjų šalių vykdomo priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, kai jie parduodami laisvai, nesant jokio įkeitimo (hipotekos) ir jokio suvaržymo, tarptautinės pasekmės, be kita ko, laivų registravimo tikslais.

Valstybės narės turėtų pasirašyti šią konvenciją po to, kai ją pasirašys Sąjunga.

Šis pasiūlymas atitinka Komisijos tikslus, išdėstytus 2019–2024 m. Europos Komisijos politinėse gairėse⁴, visų pirma susijusius su prioritetu „Pasaulyje stipresnė Europa“⁵. Jis atitinka ES įsipareigojimą siekti daugiašališkumo tarptautiniuose santykiuose ir, tikėtina, paskatins kitas šalis ir ES prekybos partnerius prisijungti prie Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Nuo tada, kai įsigaliojo Lisabonos sutartis, teisminių bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose reglamentuoja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 81 straipsnis. 81 straipsnio 2 dalies a punkte yra numatytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti „teisminių ir neteisminių sprendimų tarpusavio pripažinimą ir vykdymą valstybėse narėse“, o 81 straipsnio 2 dalies c punktas apima valstybėse narėse dėl jurisdikcijos taikomų teisės normų suderinamumą (įskaitant, pavyzdžiui, kai tai susiję su veiksmais dėl priverstinio laivo pardavimo teismo sprendimu panaikinimo arba sustabdymo). 81 straipsnio 2 dalies b punktas taip pat apima „teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimą kitoje valstybėje“. Be to, 81 straipsnio 2 dalies e punktu siekiama užtikrinti „veiksmingą teisę į teisingumą“.

Pagal politikos tikslą palengvinti naudojimąsi teise kreiptis į teismą, visų pirma nustatant taisykles dėl i) teismų jurisdikcijos ir ii) greito ir paprasto valstybėse narėse priimtų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo, Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (nauja redakcija)⁶. Šiuo reglamentu nustatoma, kurios valstybės narės teismai turi jurisdikciją spręsti civilinio ar

³ Žr. pranešimą dėl „I/A“ punkto Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2022 m. birželio 9–10 d. posėdyje (Nr. 9711/22) ir Tarybos sprendimo (Nr. 9026/22), kuriuo Europos Komisijai suteikiami įgaliojimai Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisijoje (UNCITRAL) derėtis dėl konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių, projektą.

⁴ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024_lt

⁵ Kartu bus padedama siekti pagrindinių kategorijų „Žmonėms tarnaujanti ekonomika“ ir „Naujas postūmis Europos demokratijai“ tikslų.

⁶ OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

komercinio pobūdžio ginčą, kai yra tarptautinių aspektų. Juo taip pat nustatoma, kad valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas turi būti pripažįstamas kitose valstybėse narėse netaikant jokių specialių procedūrų ir kad valstybėje narėje priimti teismo sprendimai bei išduoti autentiški dokumentai, kurie yra vykdytini toje valstybėje, turi būti vykdomi ir kitoje valstybėje narėje, nereikalaudami egzekvatūros. Jame taip pat pateiktos dvi formos (liudijimas dėl teismo sprendimo liudijimas dėl autentiško dokumento arba teisminės taikos sutarties).

Be to, ES turi ištobulintą vidaus sistemą, kuria reglamentuojamas teisminių ir neteisminių dokumentų tarpvalstybinis įteikimas tarp valstybių narių. Nuo 2001 m. gegužės mėn. taikomoje dokumentų įteikimo sistemoje yra numatyta dokumentų įteikimo per paskirtas perduodančiąsias agentūras ir gaunančiąsias agentūras, nesinaudojant konsuliniais ir diplomatiniais kanalais, procedūra ir kiti dokumentų įteikimo metodai. Teismo bendradarbiavimo įteikiant dokumentus sistema modernizuota priėmus 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse⁷. Šiuo reglamentu nustatytos naujos taisyklės siekiant padidinti tarpvalstybinių teismo procesų efektyvumą bei spartą, šiuo tikslu naudojantis skaitmenizacija ir naudojant pažangias technologijas, – taip siekiama galiausiai padidinti bylų šalių galimybes naudotis teise kreiptis į teismą ir teise į teisingą bylos nagrinėjimą.

Tarptautiniu lygmeniu tarptautinės jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo klausimai sprendžiami pagal šiuos daugiašalius susitarimus, kurių šalimi yra ES: 2005 m. Hagos konvenciją dėl susitarimų dėl teisingumo⁸; 2007 m. Lugano konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo; paralelinį susitarimą su Danija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁹; 2019 m. Hagos konvenciją dėl užsienio teismų sprendimų pripažinimo ir vykdymo¹⁰.

Šiuo metu nėra konkrečios tarptautinės tvarkos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu ir, konkrečiai, dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu užsienyje bei jo pasekmių pripažinimo. Dėl tokios padėties yra teisinis netikrumas, nepalankus tarptautinei prekybai ir komercinei veiklai.

O dėl teisių į laivus klausimo, kelis kartus (nesėkmingai) buvo bandyta suderinti taisyklės dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu: iš pradžių buvo priimtos tarptautinės konvencijos dėl tam tikrų su jūriniais suvaržymais ir įkeitimais susijusių taisyklių suvienodinimo (1926 m. Konvencija¹¹ ir 1967 m. Konvencija¹²) ir 1993 m. Konvencija dėl arešto¹³. Šiose trijose konvencijose yra nuostatų dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, tačiau jos nėra plačiai pripažintos.

Be šių nesėkmingų konvencijų, priverstinio pardavimo teismo sprendimu užsienyje pasekmės (įskaitant taip suteikiamą nuosavybės teisę be apribojimų) jau yra pripažintos pagal daugelį jurisdikcijų, pavyzdžiui, remiantis *comitas gentium* principu. Vis dėlto nėra pasaulinės daugiašalės sistemos, pagal kurią būtų pripažįstamos priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu užsienyje pasekmės.

⁷ OL L 405, 2020 12 2, p. 40.

⁸ OL L 133, 2009 5 29 (I priedas).

⁹ OL L 339, 2007 12 21, p. 3.

¹⁰ OL L 187, 2022 7 14, p. 4 (Konvencijos įsigaliojimo datą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbs Tarybos generalinis sekretoriatas).

¹¹ Sudaryta 1926 m. balandžio 10 d. Briuselyje.

¹² Sudaryta 1967 m. gegužės 27 d. Briuselyje.

¹³ Priimta 1999 m. kovo 12 d. Jungtinių Tautų/Tarptautinės jūrų organizacijos diplomatinėje konferencijoje (JT/IMO diplomatinė konferencija).

Taigi, Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu papildytų esamą tvarką Sąjungoje (kai ji būtų pasirašyta ir galiausiai ratifikuota valstybių narių) ir tarptautiniu mastu, susijusią su teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimu ir vykdymu, – ji užtikrintų priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu pasekmių tarptautinį pripažinimą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo atitinka bendrą ES politiką imtis veiksmų užtikrinti, kad pagal tarptautinę tvarką būtų gerbiama ES išimtinė išorės kompetencija, prisijungiant prie tarptautinių konvencijų, apimančių ES išimtinę išorės kompetencijai priklausančias nuostatas, kai tai leidžiama įtraukiant sąlygą dėl regioninių ekonominės integracijos organizacijų, kuria suteikiama galimybė (kaip ir daroma šiuo atveju) regioninėms ekonominės integracijos organizacijoms pasirašyti, priimti ar patvirtinti tarptautinę teisinę priemonę arba prie jos prisijungti, arba suteikiant įgaliojimus ES valstybėms narėms tai padaryti ES vardu.

Atskyrimo nuostata, pateikta Pekino konvencijos 18 straipsnio 4 dalyje, užtikrins nuoseklią sąsają tarp ES teisės priemonių ir šios konvencijos ir, kiek įmanoma ir kai tinkama, užtikrins dabartinių ar būsimų Sąjungos teisės priemonių, visų pirma Reglamentu „Briuselis Ia“ ir Dokumentų įteikimo reglamentu nustatytų taisyklių, taikymą. Visų pirma atskyrimo nuostata užtikrins, kad nebūtų poveikio ES jurisdikcijos taisyklėms dėl teismo sprendimų vykdymo tarp valstybių narių procedūrų. Taikant atskyrimo nuostatą taip pat turėtų būti užtikrinama, kad, kai reikia įteikti dokumentą ir adresato nuolatinė gyvenamoji vieta yra Europos Sąjungoje, tarp dokumentus perduodančios ir gaunančios valstybių būtų taikomos ES taisyklės dėl dokumentų įteikimo.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 81 straipsnio 2 dalies a ir b punktais kartu su 218 straipsnio 5 dalimi, nes Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu yra tarptautinė teisinė priemonė. Teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose reglamentuoja SESV 81 straipsnis, todėl pastarasis straipsnis yra teisinis ES kompetencijos šioje srityje pagrindas.

Pagal SESV 3 straipsnio 2 dalį kai kurios Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu nuostatos patenka į ES išimtinės išorės kompetencijos sritį, nes jos „gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį“.

Pekino konvencijoje dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu yra nuostatų dėl jurisdikcijos, galinčių turėti poveikį Reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo¹⁴ taikymui (tai yra Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 9 straipsnis „Jurisdikcija užkirsti kelią priverstiniam pardavimui teismo sprendimu ir jį sustabdyti“).

Šioje konvencijoje taip pat yra nuostatų dėl pranešimo apie priverstinį laivo pardavimą teismo sprendimu įteikimo, galinčių turėti poveikį 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse¹⁵ taikymui (tai yra Pekino konvencijos dėl

¹⁴ OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

¹⁵ OL L 405, 2020 12 2, p. 40–78.

priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 4 straipsnis „Pranešimas apie priverstinį pardavimą teismo sprendimu“).

- **Pareiškimai dėl Europos Sąjungos išimtinai kompetencijai priklausančių dalykų**

Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 18 straipsnio („Regioninių ekonominės integracijos organizacijų dalyvavimas“) 2 dalyje reikalaujama, kad Europos Sąjunga, pasirašydama šią konvenciją, pateiktų depozitarui deklaraciją, kurioje nurodytų šios konvencijos reglamentuojamus dalykus, dėl kurių Europos Sąjungai yra perdavusios kompetenciją jos valstybės narės.

Ta deklaracija pridedama prie šio pasiūlymo.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinių kompetencijos atveju)**

Netaikoma

- **Proporcingumo principas**

Šio pasiūlymo tikslai yra i) padidinti ES subjektų galimybes naudotis teise kreiptis į teismą, užtikrinant priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu užsienyje pasekmių pripažinimą, ir ii) padidinti teisinį tikrumą verslo įmonėms ir piliečiams, dalyvaujantiems tarptautiniuose sandoriuose. Kartu ši konvencija turi potencialą sumažinti tarpvalstybinio bylinėjimosi proceso išlaidas ir trukmę.

Šiuos tikslus įmanoma pasiekti tik laikantis sistemos, kurioje pateikiamos vienodos taisyklės, kuriomis skatinama išplatinti suinteresuotiems asmenims informaciją apie numatomą priverstinį pardavimą teismo sprendimu ir nustatomos priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, kai jie parduodami laisvai, nesant jokio įkeitimo (hipotekos) ir jokio suvaržymo, tarptautinės pasekmės, be kita ko, laivų registravimo tikslais; būtent tokia sistema nustatoma Pekino konvencijoje dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu.

Vienašaliais veiksmais ES lygmeniu šie tikslai nebūtų pasiekti, nes nebūtų įmanoma užtikrinti, kad priverstinio laivo pardavimo teismo sprendimu, įvykdyto Europos Sąjungoje, pasekmės būtų pripažįstamos ES nepriklausančiose valstybėse, kuriose galėtų būti įregistruotas laivas, priverstinai parduotas teismo sprendimu. Esant tokiai padėčiai nebūtų išvengta problemų, susidariusių dėl *status quo* tarptautinėje arenoje (t. y. nėra suderintų taisyklių, reglamentuojančių laivo nuosavybės teisės be apribojimų pripažinimą po jo priverstinio pardavimo teismo sprendimu, ir todėl trūksta teisinio tikrumo).

Pasirašyti daugiašalę priemonę, kaip antai Pekino konvenciją dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, būtų efektyviau negu pradėti dvišales derybas su ES nepriklausančiomis valstybėmis. Priklausomai nuo to, kiek valstybių laikysis šios konvencijos, ja būtų užtikrintas bendras teisinis pagrindas, pagal kurį būtų pripažįstamos priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu pasekmės nepriklausomai nuo to, kur įvyksta toks pardavimas. Ja taip pat būtų užtikrintas vienas bendras teisinis pagrindas ES piliečiams ir įmonėms, siekiantiems, kad būtų pripažinta nuosavybės teisė be apribojimų įsigijus laivą, priverstinai parduotą teismo sprendimu, tiek ES nepriklausančiose valstybėse, tiek pačioje ES.

Galiausiai, šiuo pasiūlymu neviršijamas tikslas užtikrinti, kad būtų gerbiama ES išimtinė išorės kompetencija tam tikrų Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu nuostatų atžvilgiu ir kad ši konvencija nekliudytų tarp ES valstybių narių taikyti ES teisės.

- **Priemonės pasirinkimas**

Netaikoma

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Nuo tada, kai UNCITRAL 2019 m. gegužės mėn. surengė pirmąjį tiriamąjį susitikimą dėl teisinės priemonės dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu projekto, valstybės narės buvo reguliariai informuojamos ir su jomis buvo konsultuojamasi Tarybos Civilinės teisės klausimų darbo grupėje (bendrieji klausimai) dėl įvairių pasirinkimo galimybių ir dėl koordinuotų pastangų suderinti ES poziciją UNCITRAL VI darbo grupės (priverstinis laivų pardavimas teismo sprendimu) diskusijose. Be to, su valstybių narių delegatais buvo reguliariai konsultuojamasi vietoje (Vienoje arba Niujorke) pastarosios darbo grupės sesijų metu. Komisija Tarybos Civilinės teisės klausimų darbo grupėje (bendrieji klausimai) teikė ataskaitas dėl VI darbo grupės susitikimų rezultatų po kiekvienos UNCITRAL sesijos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Vykstant deryboms dėl Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, Komisija nuosekliai ir visiškai skaidriai konsultavosi su valstybių narių šios srities ekspertais ir rėmėsi jų kompetencija.

Be to, Komisija savo darbe rėmėsi žiniomis, surinktomis per 2020 m. rugsėjo 7 d. vykusį kolokviumą, skirtą su būsima tarptautine teisine priemone dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu susijusiems klausimams apsvarstyti, kurio organizavimą rėmė pirmininkavusi valstybė narė Kroatija. Kolokviumo narių grupę sudarė įvairūs tarptautiniai ekspertai jūrų laivininkystės teisės ir, konkrečiai, priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu srityje, taip pat jame dalyvavo įvairūs jūrų laivininkystės, tarptautinės prekybos ir finansų sektoriaus specialistai.

Atsiliepimai, pateikti suinteresuotųjų šalių atsakymuose į kvietimą pareikšti nuomonę dėl šios problemos supratimo Komisijoje ir dėl galimų sprendimų, siūlomų pagal UNCITRAL projektą, buvo labai naudingi Komisijos darbe.

Atliekant su šia konvencija susijusį darbą UNCITRAL VI darbo grupėje dalyvavo valstybių narių delegacijos, sudarytos iš ekspertų, įskaitant mokslininkus ir valdžios pareigūnus.

Konsultuojantis su pasaulio jūrų laivininkystės pramone (su ja konsultavosi Komisija, aktyviai dalyvaudama 2022 m. Tarptautinio jūrų komiteto (CMI) konferencijoje, vykusioje 2022 m. spalio 18–21 d. Antverpene, Belgijoje) buvo sužinota, kad yra bendras susidomėjimas ir tvirtas pritarimas Pekino konvencijai dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu.

Galiausiai, Komisija rėmėsi ES lygmeniu turima didele patirtimi, susijusia su teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu ES lygmeniu pagal Reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ir ankstesnį Reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo¹⁶, kurio pirmtakė yra tą patį dalyką

¹⁶ OL L 12, 2001 1 16, p. 1–23.

reglamentuojanti 1968 m. Briuselio konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo¹⁷. Yra parengta išsamių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo gairių dėl šių teisinių priemonių aiškinimo ir taikymo.

- **Poveikio vertinimas**

Šis pasiūlymas nėra grindžiamas poveikio vertinimu.

Vis dėlto, kaip nurodyta pirmiau, prieš pradėdant konvencijos projekto rengimo darbą buvo intensyviai konsultuojamasi su valstybių narių ekspertais ir su jūrų laivininkystės pramone apskritai. Taip pat 2018 m. vasario 27 d. surengtas aukšto lygio kolokviumas Valetėje (Malta), kuriame pradinį pasiūlymo dėl konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu projektą palankiai įvertinto įvairūs tarptautinės jūrų laivininkystės pramonės dalyviai, įskaitant Baltijos ir tarptautinės jūrininkystės tarybos (BIMCO), Tarptautinės transporto darbuotojų federacijos (ITF) ir Laivų brokerių ir laivų agentų nacionalinių asociacijų federacijos (FONASBA) atstovus, taip pat laivų finansuotojus, laivų savininkus, bunkerinio kuro tiekėjus, laivų remontininkus, uostų administracijas ir laivų registrus.

Šveicarijos vyriausybė taip pat parengė išsamų dokumentą¹⁸, kuriame pateikti to aukšto lygio kolokviumo rezultatai ir išvados; jis buvo apsvaistytas UNCITRAL penkiasdešimt pirmosios sesijos (vykusios 2018 m. birželio 25 d. – liepos 13 d. Niujorke) metu ir ten į jį deramai atsižvelgta.

Šios konsultacijos ir darbas tiek ES lygmeniu, tiek tarptautiniu lygmeniu buvo tęsiami per visą UNCITRAL derybų procesą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma

- **Pagrindinės teisės**

Šiuo pasiūlymu siekiama palengvinti ir pagerinti ES verslo įmonių ir piliečių galimybes naudotis teise kreiptis į teismą, nes priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu pasekmių tarptautinio pripažinimo teisinės sistemos buvimas prisidės prie tinkamo priverstinio pardavimo teismo sprendimu proceso ir užtikrins, kad visi paveikti subjektai turėtų galimybę ginti savo teises.

Be to, Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu pagerins sąžiningų kreditorių apsaugą ir jiems prieinamas teismines teisių gynimo priemones (paprastai jie siekia kuo labiau padidinti savo reikalavimus ir tai iš dalies atspindi ES vidaus taisyklės dėl teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, nustatytas Reglamente „Briuselis Ia“, ir dėl dokumentų įteikimo, nustatytas Dokumentų įteikimo reglamente ir jo naujoje redakcijoje).

Šios konvencijos teikiamos galimybės pareikšti reikalavimą ar prašymą siekiant užkirsti kelią priverstiniam laivo pardavimui teismo sprendimu, kuriuo suteikiama laivo nuosavybės teisė be apribojimų, arba siekiant sustabdyti to pardavimo galiojimą (9 straipsnis „Jurisdikcija užkirsti kelią priverstiniam pardavimui teismo sprendimu ir jį sustabdyti“), ir Konvencijos nuostata dėl viešosios tvarkos (10 straipsnis „Aplinkybės, kuriomis priverstinis pardavimas teismo sprendimu neturi tarptautinių pasekmių“) dera su ES pagrindinėmis teisėmis bei proceso teisingumo principais ir su valstybės, kurioje siekiama pripažinti priverstinio pardavimo teismo sprendimu pasekmes, viešąją tvarką. Todėl tai padės užtikrinti, kad ES

¹⁷ OL L 299, 1972 12 31, p. 32–42.

¹⁸ A/CN.9/WG.VI/WP.81, II priedas (<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/V19/008/27/PDF/V1900827.pdf?OpenElement>).

nepriklausančioje valstybėje būtų deramai paisoma tokių pagrindinių teisių kaip teisė į gynybą ar teisė į teisingą bylos nagrinėjimą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Netaikoma

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Jungtinių Tautų konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių, kurią 2022 m. gruodžio 7 d. Niujorke priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, pasirašymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 2 dalies a ir b punktus kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2022 m. gegužės 23 d. Taryba įgaliojo Komisiją pradėti derybas dėl konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu. Tos derybos sėkmingai užbaigtos priėmus šios konvencijos tekstą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje Niujorke 2022 m. gruodžio 7 d.;
- (2) 2022 m. gruodžio 7 d. Niujorke Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimta Jungtinių Tautų konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių (toliau – Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu) sustiprinama esama tarptautinė laivybos ir navigacijos teisinė sistema ir vertingai prisidedama prie darnių tarptautinių ekonominių santykių plėtos. Todėl pageidautina, kad šios teisinės priemonės nuostatos būtų pradėtos taikyti kuo greičiau;
- (3) Europos Sąjunga deda pastangas, kad būtų sukurta bendra teisminė erdvė, grindžiama teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Šiomis aplinkybėmis Sąjungos teisės aktų leidėjas priėmė, be kita ko, 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo¹⁹ ir 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse²⁰;
- (4) kai kurie dalykai, reglamentuojami Pekino konvencijoje dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, turi poveikį Reglamentui (ES) Nr. 1215/2012 ir Reglamentui (ES) 2020/1784. Todėl Sąjunga turi išimtinę kompetenciją dėl šių dalykų, tačiau kiti dalykai, reglamentuojami Pekino konvencijoje dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, nepatenka į tą jos kompetencijos sritį;
- (5) valstybės narės turėtų pasirašyti Pekino konvenciją dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu, kad būtų užtikrintas visapusiškas šios konvencijos taikymas tarp Sąjungos ir trečiųjų valstybių;

¹⁹ OL L 351, 2012 12 20, p. 1.

²⁰ OL L 405, 2020 12 2, p. 40.

- (6) Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad regioninės ekonominės integracijos organizacijos, kurių kompetencija apima tam tikrus Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu reglamentuojamus dalykus, gali pasirašyti, priimti, patvirtinti šią konvenciją ar prisijungti prie jos;
- (7) Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 18 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad regioninė ekonominės integracijos organizacija jos pasirašymo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo prie jos metu turi pateikti deklaraciją, kurioje būtų nurodyti šios konvencijos reglamentuojami dalykai, dėl kurių tai organizacijai yra perdavusios kompetenciją jos valstybės narės. Taigi, Sąjunga turėtų pateikti tokią deklaraciją tuo metu, kai pasirašys Pekino konvenciją dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu;
- (8) todėl Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu turėtų būti Sąjungos vardu pasirašyta su sąlyga, kad bus sudaryta vėliau, ir turėtų būti patvirtinta prie jos pridėta deklaracija;
- (9) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą;]
- ARBA
- [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;]
- (10) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Patvirtinamas Jungtinių Tautų konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tarptautinių pasekmių (toliau – Pekino konvencija dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu), kurią 2022 m. gruodžio 7 d. Niujorke priėmė Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja, pasirašymas Sąjungos vardu, su sąlyga, kad ji bus sudaryta.

Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu tekstas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Sąjungos vardu patvirtinama prie šio sprendimo pridėta deklaracija. Pasirašydama Pekino konvenciją dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu Sąjunga pagal Pekino konvencijos dėl priverstinio laivų pardavimo teismo sprendimu 18 straipsnio 2 dalį pateikia prie šio sprendimo pridėtą deklaraciją.

3 straipsnis

Taryba įgalioja Komisiją paskirti asmenį, turėsiantį visus įgaliojimus pasirašyti šią konvenciją Sąjungos vardu, su sąlyga, kad ji bus sudaryta.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

[...]